

olnó biztonságot érezhetne, a mi ugyan ehetes, a meddig a Franciaországban jelenleg hatalom levőknek sikert, az ott levő különböző pártokkal szemben, a kormányt győlelt erősen kezükben tartani. Azonban tekintve véte az a sok gyönyörű, melylyel Franciaország bővelkedik és a lakosságának könnyen való felizgatódását, nagyon bajos volna garanciát vállalni arra nézve, hogy ez az állapot tartós lesz. Az a csepp mely a felt edényt csordulásra bírja, Franciaországban mindig a levegőben van a oly időben s oly helyen emberik le, a hol azt legkevésbé várja az eshet — a hogy azután mi fog történni, az ma már előre megmondani bajos volna. Egyelőre azonban azt hiszi, hogy ott sem fognak egyhárom más állapotok beállni. További kérdéskörökre elmondta a kan. czellár, hogy igenis hosszabb szabadságot fog kérni a nyári hónapokra, mihielyt csak az ügyek állapota megengedi, mert az utóbbi hónapok eseményei oly nagy mértékben megviselték, hogy nemcsak az orvosai, de teste is parancsolón kimélelet követelne.

A „Kreuzzeitung“ a fentebbiekre vonatkozólag megjegyzi: „A kanczellárnak az urakháza tagjaival folytatott beszélgetéséről mi is hallottuk, habár kevésbé kimerítő tudósítást kaptunk; nevezetesen arról értesültünk, hogy Bismarck herceg az alkalommal azt is mondta, hogy nem lesz koronázás, és a kegyelmi rendelet is elmarad.“

Legujabb posta.

— **Uj eszmecsere a bolgar kérdésben.** Berlinből, a többszöri czáfolatokkal szemben megerősítik, hogy az orosz kormány nehány nap előtt jegyzéket intézett a szövetséges hatalmakhoz, a melylyel kezdetét vette ismét a bolgar kérdésben az eszmecsere. E jegyzék még nem tartalmazott végleges javaslatokat.

— **A mellőzött Oroszország.** A berlini „National Zeitung“ írja: Ha a „Moszkovskaja Vjedomoszti“ azt állítja, hogy az osztrák magyar-német szövetséget a német-orosz barátsággal összejegyeztetni nem lehet, s hogy Németországnak választani kell Ausztria-Magyarország és Oroszország közt, ugy a felelet erre csak az lehet, hogy Németország már választott. Ha Németország most Ausztria-Magyarországtól Oroszországhoz pártolna át, ez azt jelentené, hogy lemond a bekepolitikáról. Valószínű azonban, hogy a kéleti események fejlődése következtében Bécsben és Rómában nem idegenkednek attól a gondolattól, hogy Oroszország a jogos kivánságok határain belül s a szerződésen alapuló igények alapján kielégíttessék. Ez volna a leghevesebb és legbiztosabb út a bolgar kérdés megoldásához. Bulgária ebben az esetben egyedül Angolországnak platonikus támogatására utalva, nem állhatna ellent a négy hatalom határozatainak. A bolgar kérdés most ismét a császár utasítására lép előtérbe, de nem oly értelemben, hogy a bolgar kérdés éket képez Oroszország, Ausztria-Magyarország és Németország kö-

zött, hanem ellenkezőleg azért, hogy a bekecsövetségnek Oroszországot is megnyerjék.

NAPTÁR.

Julius 5. Csütörtök. Romai katolikus naptár: Dominus. Prot. naptár: Örög ország naptár: (Junius 23.) Agrippina Nap két óra 9 perczkor, nyugszik 7 óra 59 perczkor.

Julius 5. A lyceum tanári karának - M. L. I. e. r. Károly dr. ellent sajtóperének tárgyalása az aradi kir. törvényszéknel.

Julius 5. Arad megye közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Julius 11. Az aradi dologvetel zártkörű dal. és táncosestélyo.

— A Költösey „Nyitár“ kedden és szombaton délután 3-4 óráig délelőtt 11-12 óra közt használható.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50
Egy hóra	1 „ 20

Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése június végén lejárt, hogy az előfizetést a mielőbb megteszi sziveskedjék nek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala.

HIREEK.

— **Arad és vidéke.**

— **A mai esküdtörök tárgyalás.** Az aradi lyceum tanári karának Müller Károly elleni sajtóperben ma délelőtt 9 órakor kezdődik a tárgyalás. A tárgyalóterembe, mint már emittettük, csakis belépti jegyzet lehet bejutni, jegyet azonban már a tegnapi nap folyamán sem lehetett kapni. A törvényt alkalmazó bíróság ez alkalomra így alakult meg: elnök Ötörvényes Károly, bírák Fischer Miklós és Gallu József, jegyző Gruber Géza. Az esküdtörök közül be vannak hívva:

Köpf Kálmán dr., Hoffmann Antal, Pless Mór, Ring Lajos, Gruber Ede, Hamvas Károly, Bartl Sándor, Tenger Lajos, Maresch Gyula, Kiss Armin, Szontagh Géza, Deak Dániel, Köpfmácher József, Szalay Károly, ifj. Kónia Frigyes, Artya Kálmán, Inkey Emil, Süttő József, Kristófy Zsigmond, Priegl István, Vörös Vidor, Steintzler Félix, Echedt Ede, Meisztrovics Janos, Neuman Adolf, Barkó Ferencz, Gruber Gyula, Reichner Ferencz, Cséregi Mihály, Assad Adolf, Oncu Miklós, Adler Lipót, Millig Mátyás, NovotnyLajos, Anyos Emil, Paris Gábor, Ernye Gyula, Nagy Kálmán, Klein Samu, Avarfy Ferencz, Rosenberg Miksa, Gruber István, Kerner Péter, Fényes Kálmán dr., Szathmáry Miklós, Beck Adolf, Földes Kelemen, Ursitz Vilmos, Soholtz Róbert és ifj. Kristófy János. — Vádlott 12 tanu kihallgatását kérte, a kiket a törvényszék megidézett.

— **Arad megye közigazgatási bizottsága** július havi rendes ülését a szokott időben (július 13-án) délelőtt 9 órakor fogja megtartani.

— **Az egészségügyi bizottság** tegnap délután P o l l á k Gyula dr., elnöklete alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: D r a d n y i János dr., P o z s g a y Lajos dr., T i s c h Mór dr., S c h u z t e r Illés dr., R i n g Lajos, S c h á f f e r Adolf, K i s s István, V i r á g h Lajos és Kerner Péter. Ez alkalommal tárgyalott D r a d n y i János azon indítványára, hogy a megyei közkórházban egy speciális s emésztési osztály állíttassék fel. Az indítványt a bizottság magáévá véte, oly értelemben határozott e felett, hogy a közkórház kibővítése alkalmával külön szeméztési osztály felállításáról kellend gondoskodni. — A vízvezeték és csatornázás ügyében tudvalegileg a vízvezeték bizottság áttette az előmunkalokra vonatkozó iratokat az egészségügyi bizottsághoz véleményezés végett: Az egészségügyi bizottságnak azon észrevétele van hogy a vízvezeték ügyét illet s ittessék, hogy az bármikor fejleszthető kibővíthető legyen; (a vízvezeték bizottság is egy tervezet) továbbá kívánatosnak találja, hogy a vízvezeték végpontjain a szegények részére ingyenes közutak létesíttessenek. — S c h u z t e r Illés dr. indítványára elhatározta a bizottság, hogy javasolni fogja a tanácsnak, hogy azon idősebb szülésznek, kik az antiseptikus módot nem gyakorolták be, kielétsenek ennek elsajátítására valamely bábaképző intézetbe, minthogy ennek nem tudása által sok bajt okozhatnak. — P o l l á k Gyula dr. azon indítványát, hogy a tanács kéréssek fel az iránt, miként intézkedjék a tekintetben, hogy bizonyos elemlemmel, mik megfertőzésnek vannak kitéve az által, hogy a piaczon a piszok földre rakják ki, csak zárt helyen árultathassanak, a bizottság magáévá vette. — Végül K e r n e r Péter azon indítványát fogadtattat el, hogy a tanács keressék meg arra, miképp tűzoltókat, gyári tisztviselőket stb. balesetek és szerencsétlenségknél nyújtandó első segélynyújtásra képtessen ki.

— **Öngyilkos őrmester.** H a c k l Lajos, 33. gyalogezredbeli őrmester, Haekl József aradi hentesmesternek fia tegnap déli 12 órakor a várbán, a legénység szobában katonai revolverével agyonlölte magát. A lövést szívének irányozta, azonban az nem volt azonnal halált okozó, ugy, hogy még élve szállították át a katonai kórházba; ott azonban rövid félóra múlva kimúlt. — Az eset részleteiről a következőket írhatjuk: Mint már keddi számunkban is emittettük, vasárnapról hétfőre virradó éjjel a Petőfi utcán véres verekedés volt, mely alkalommal T e r n a i István volt aradi ipartestületi vendégül, katonai karddal ejtett nagyon jelentékeny sérüléseket kapott. A tettesek vagy tettes kileték akkor még nem tudták, s azon hirt volt elterjedve, hogy katonapékkel volt affaireje Ternainak. Ternai feljelentése folytán a várpáncsnokság a legerélyesebb vizsgálatot indította meg ez ügyben, s Haekl őrmester, ki bűnösnek tartotta magát e dologban és félt a büntetéstől, az elől a halálba menekült. Az eset mélyen meghatotta a derék őrmester katonatársait, mert nagyon kedvelt altiszt volt.

— **Jegyzőválasztás** Kurticson. Mint Kurticsról írják lapunknak a július 7-ikén megtartandó jegyzőválasztás már is nagy izgatottságban tartja a kedélyeket. A vá-

lasztó közönség ez ideig ugyan két pártba van osztva, a melyek a multkoriban elhasznált választási aktuálit is egymással szemben állították; minthogy azonban a pártok tagjai maguk belátták azt, hogy jellelték különböző okok miatt győzelemre nem vezethetik, máris gondoskodnak arról, hogy egymással kezét fogva oly jelöltet válasszanak meg községük jegyzőjévé, a ki eddigi hosszú szolgálatai ideje, és egy közönségben, mint az egész vármegyében szerzett tekintély és népszerűsége, és a lakossággal szemben tanúsított tapintatos bánásmódja által, Kuntics közeg jgyzói állására legér demesebbnek mutatkozik. Mint hiteles forrásokból értesülök — írja tudósítónk — harmadik jelölt mellett egyaránt nagy a lelkesedés ugy a bírtokosság, mint a polgárság körében, — és azt is megajhástjuk, hogy e jelölt az aradi járási jegyzői kar újabb tagjainak egyik legérdemesebbike, linek nevével a községben is hmanus intézmények alapítói és pártfogói között lapunk olvasói eddig is gyakran találkoztak.

— **Népesedési mozgalom.** Aradon a mult hét folytatn születet 19 gyermek, ebből 8 fiu, 11 leány; az arány 25.0, meghalt 27 egyén, és pedig 17 férfi és 10 nő, az arány 35.9 pro mille.

— **Felvétel az aradi állam tanítóképezdőbe.** Az állami tanítóképezdőben az 1888-89-dik tanévi felvételi vizsgálat augusztus hó 28-án fog megtartatni. Felvétetik minden oly éptesztű finövendék, a ki életének 15-dik évét augusztus hó 31-ig betöltötte s a magyar nyelv, számvetés, földrajz és történelemben legalább annyi jártassággal bír, a mennyit a gimnázium, real- vagy polgári iskola négy alsó osztályában tanítanak. A belépni kívánó növendékről vagy nyilvános iskolai bizonyítványt köteles előmutatni, vagy felvételi vizsgálatnak kell magát alávetnie. Korát mindenki keresztlevéllel, testi épségét pedig orvosi bizonyítvánnyal köteles igazolni. — Szegény, szorgalmas és jó magaviseleth növendékek állami segélyben is részesíttetnek. Ugy a felvétel, mint az állami segély iránti kérvények „az aradi állami tanítóképezde igazgató tanácsához“ czimzendők s augusztus hó 27-ig alulirt igazgatónál nyújtandók be. Később érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek. Ha szegénységi bizonyítvány nem mellékelteit, ugy a kérvények, mint mellékleteik, szabályszerű bélyeggel látandók el. Aradon, 1888. évi július hó 4-én. K e r n e r Péter, igazgató.

— **A huszárok.** A 14-ik huszárezred első százada Pécskáról, a második Hódmezővásárhelyről, a harmadik százada Békésről szombaton július 7-én érkezik Uj-Adria; az első és második század Uj-Adria, a harmadik Kis-Szent-Miklóson lesz elszállásolva július 21-ig, a mely napon az egész ezred a Dobozon könyékén tartandó hadgyakorlatokra indul. Innen pedig új téli állomahelyére Nagy-Mihályra.

— **Gyászrovat.** M e s k ö Kálmán a temesvári evang. egyház világi felügyelője és Temes megye bizottságának tagja 68 éves korában meghalt. Fel-8-kubini M e s k ö Kálmán hosszu ideig viselt Teme megyénel hivatalt s a közügyekben is terékeny részt vett. 1848-ban az u j a d i járás szolgabírájának választott meg, később urbéri törvénybírói elnök, azután pedig a központi járás szolgabírája volt.

— **Adomány.** A aradi lyceum B o g d á n f i y Gyula-féle alapítványának ez évi kamatai — 60 frt — jutalmazására érdeme pályamunkák hiányában a nemesszövetség újabb rendelkezése értelmében az ifjusági segélyző egyesület pénzárába fizettetett be. H a s l i n g e r Ferencz s. titkár.

— **A kávéházban.** A Zempny... ránház előtt történt tegnap este. A h a c s j. — Pinózer fizetek l Három jégvárá és nagy úttemény... A m a m a (közbeszó) — Nem kedves cousin, azt nem engedhetem, hogy helyettünk is fizessen. A k i s B é l a (5 éves) Csak fizesse ki bácsi, a mama számított arra és ezért nem is hozott magával pénzt.

— **Egy román népboldogító üzemel.** Temesvárról írják lapunknak, hogy P a k a c z e a n u György, a Temesváron megjelent „Gazeta populului“ című helyi lap szerkesztője ellen, az ottani kir. ügyészségnél öt zsadányi lakos névszerint Dancu Samaila és Pál, Gajoca Samaila, Albota György és Krecsmár Péter v á l t ó l i a m i s i t á s é r t b u n d v á d i feljelentést tettek. A feljelentéshez nyolc váltó van mellékelve, melyeken nevezett zsadányi lakosok nevei vannak hamisítva. E váltók három temesvári pénzintézetnél voltak leszámítolva. Ezeket kívül azonban még egy egész legió hamisított váltója ezírkál Paka-czeanu urnak különféle temesvári pénzintézeteknél. A váltóhamisító idejekorán neszét vette a feljelentésnek és néhány nap előtt megszökött Temesvárról. Hír szerint Bukarest felé vette útját, minél fogva a temesvári kir. ügyészség a bukaresti konzulátust táviratilag megkereste, hogy fogassa el és küldesse vissza Temesvárra.

— **A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat** július hó 14-én Déván, a képezde nagytermében d. e. 9 órakor tartandó rendes évi közgyűlésére ezennel van szeresem a tisztelt tagtársakat azon megjegyzéssel meghívni, hogy e gyűlés egyszersmind tisztújító gyűlés is lesz. Déva, 1888. június 13-án. K u u n Géza görk, társulati elnök.

— **Nem sikerült merénylet.** P a u a j o t h László lippai jegyző ellen merénylet tervezett egy lippai lakos. Midőn ugyanis Panajoth az elmúlt esztendőben igazgatói biróságot tartott, az egyik felet, bizteltetlen magatartás miatt rendre utasította s mikor az gorombáskodni kezdett, a közegő rendőrség által az irodából kiveteltette. Erre a kiutasított szive lakására ment, lekapta a falról töltött revolvert s aznal a városra sietett. Az egyik rendőr, látva közben a fegyvert és izgatottságot, zárt esepott, s a merénylőnek utját állotta s mikor az lövéssel fenyegette, félrelélt, de e pillanatban egy másik rendőr a merénylőt sorokba szorította. Ez látva, hogy terve nem sikerült, a rendőrök közéből kiiskölt s elfutott Török Béla szolgabíróhoz, kinél a felvert az asztalra téve kijelentette, hogy aznal Panajoth László lelőni akarta s hogy még él, a rendőröknek köszönheti. Török szolgabíró az esetről jegyzőkönyvet vett föl s az előjáróság által az ügyben beadott feljelentésével együtt az ügyet a lippai kir. járásbíróhoz tette át. Furcsa világot élünk: ha az előjárók kissé erősesek, az erkölcsökben megromított emberek által ják tenni őket a láb alól. A merénylő bizonyára mag fogja kapni me érdemelt büntetését.

— **Halálos vipera csipés.** Draguj Koszta bélinezi (Temes.) lakos hétfőn a mezőn lefeküdt. Fölébredve, nyakán egy kis daganatot vett észre, a minek azonban jelentőséget nem tulajdonított. Este lefekvés előtt levétrén a mellényét, rémüllettel látta, hogy egész napon át egy vipera rá t h o r d o t t a n y a k á b a n s a daganat — mely mindinkább fájósabb és nagyobb lett — annak csipésétől szá-

Engedjük meg nekik ezt a lehetetlent is, kérjük akkor, minő marayarázattal ütök el azt az igazságot, hogy egy és ugyanazon szlav s alban elemek, ugyanazon alakban, melyeket csak egy közös hangtani erő for málfhatott, fölülheltük a három rumün dialektusban. Talán ezek később szakadtak el innen...?

Hol származhatott hát az oláh nyelv, ha az előbb felsorolt okok miatt nem Dáciaiban?

Erre Réthy ugy válaszol, hogy csakis azon a helyen, a hol a lingua ristuaa bollandozni kezdett, ott, a hol meg volt a területi összeköttetés, az ethnographiai érintkezés, ezt a helyet pedig a Balkánon kell keresnünk, az Adria partjai körül.

A makedo-rumün dialektus s az istromun érte intik a kutatót, hogy az oláh kérdésben csak a Balkánon vegye föl a fonalt, ha nem akar tévedni s hamis eredményeket összegezni.

Kérkötünk hát ahhoz a ponthoz, mely Réthy könyvének legérdekesebb része s önálló kutatásának legzsebb bizonyítéka.

Nem olvastunk még egy művet sem az oláhokról, a mely ilyen biztosan s meggyőződen tudja megjelölni az oláh nyelv keletkezésének helyét, mint épen ez a munka. Az eddigi kutatások mind tévútraok voltak; tudták ugyan korvalonalozni nagyjából, hol született az oláh nyelv, de többet nem értek el, mint annyit: a Balkánon, valahol a H-emusban, Makedoniában s az olvasó mindig kétkedve vette le az illető könyvet. A ki azonban Réthy művének ezt a passusát figyelmesen átolvasta, lehetetlen, hogy elne oszoljon minden legkisebb kétsége s ne mondja szerzővel: D a l m á c z i a s a s A d r i a i t e n g e r p a r t v i d é k e a z o l á h s á g ó s h a z á j a.

Van e helyütt egy igen figyelemreméltó részlet, tudniillik, hogy a fogalmak kifejezői a szók, az élet külső megjelenéséből vannak merítve az olábban, a mi azt mutatja, hogy az illýrség, alapja az oláhoknak, csak külső vonasait látta a dolgoknak, de mélyökben, igazi értelmökbe hatolni nem tudott. Ilyen bizonyíték a k u v é n t, melynek jelentése: szó. Róma ugyanis c o n v e n t u s a i b a n szóbelileg törvénykezett s az albaság ez intézményben nem a lényegét, de a cselekvést, a b e s z é l é s t látta.

formálta. A szó megvan a ma beszélt alban nyelvben szintén ilyen értelemben: k u v é n d : b e s z é d . A fogalomalkotás eme pszichológikus fölfogásához mi is járunk egy két adattal, példánl: c a r m u r e : p a r t . Alapja a latin t e r m o , illetve: t e r m i n o (m). Hogy a szökezdő t hang mint váltó-c, azt megvilágítja a cará: terra s a szokásos r-r-r, arra szolgáljanak bizonyítéka a következő adatok: m i n u t u (s) : m á r n u t ; c a n u t u (s) : k á r n u t ; v i r g o , v i r g i n e (m) : v e r g u r á s t b .

A latin t e r m o : h a t á r forgalomban p a r t o t csak egy tengerementi nép láthat, a melynek szemében épen a tenger-part képezte szülőföldjének h a t á r a t . Későbbben a tenger-part-ot átvitté mindenféle partra: tópart, folyópart, patakpart, a szónak első jelentése csakugyan t e n g e r p a r t lehetett, kiviláglik bizonyítalan használatából. Kisebb vizek p a r t j á t ugyanis az oláh redendesen r e p a n a k (ripa) nevezi, a nagyobbakat pedig: m a l - n a k (az eredeti alban kifejezéssel) s csak nagy ritkán hívja a patakok vagy a folyamok p a r t j á t c a r m u r e - n e k .

Az élet külső jelenségének fölfogását érdekesen illusztrálja a m o r m o n t : s i r s ó s i . Eredetije a latin m o n u m e n t u (m) s i r e m l e k , a melyből az oláhban a legszeneszköbbsz rész láttá, a s i r t . Pásztori fölfogására élénk világosságot derít az a k á o : a k a s z t , melyet Cihac (Diet. II. 475.) hibásan tart magyar kölcsönvételeknek, mert e szó benne van az istro-rumün dialektusban, a mi értehetetlen, ha magyar átás szülte volna; de el nem fogadható azért se, mert az oláh hangtörvények ez származtatást nem hagyják helyben. Az oláh nyelv magyar igekölcsönvételei kivétel nélkül i vagy u-i-ba végződnek az infinitívusban (v. ö. e m é s z t : a m i s t u e s k ; e n g e d : é n g e d u e s k ; h a l a d : h a l á d u e s k ; n y e r : m i r u e s k é s n i r u e s k ; t a g a d : t á g a d u e s k s t b .

Az a k á o a k a o szóból sarjadtok ki, melynek jelentése c o o b á n , p á s z t o r i b o t . Ebből alakult demonális kép-zéssel e a p o r t h e t i k u s a h a n g g a l , a m i

*) (Cihac, Diet.) A. de Cihac: Dictionnaire d'etymologie daco-romane elementarlatins I. Frankfurt, 1870. Elementarlatins, magyar, turca, gromoderne et albanais. II. Frankfurt 1879.

szintén igen közönséges jelenség az oláhban (v. ö. l a u t á (hegedű) alautá; l á m é j á (ozitron) alaméj; m i r u e s k , n i r u e s k (nyer); amiruesk, stb.); az a k á o ; tehát tulajdonképen, a juhot utjában kampont botal megakasztani (v. ö. Hasd : Etym. 127.**)

Pásztori természete visszatükröződik költészetben is. Az oláhban ugyanis a legtöbb dal így kezdődik: F r u n z á v e r d u : z ó l d levél. Ezt pedig csak a külső hatás hozta létre, a körülmények, melyekben élt, az erdő, melyen keresztül vonult. Ebben kell keresnünk annak magyarázatát is, hogy növényvilága olyan gazdag, hogy keresve kell keresnünk olyan népet, mely annyi növényfajt ismerne. Annál feltűnőbb, hogy állatvilága s madarvilága rendkívül szűkösrő, a mely rejtélynek nyitját ismét az oláh-ság természetében kell keresnünk. Mint pasztorokdó s marhatenyűzöt népek nagyon természetes, hogy jó kell ismernie a növényeket, a miből jószága tapjalkozik; az állatokkal annál kevesebb dolga van. Vadászteremtészt fajnal mindenesetre az ellenkezőt lojruk tapasztalni.

Legismertebb madara a kakuk, a mely nemcsak szerencsét vagy szerencsétlenséget jósol neki, mint az latuk, a magyar népköltészetben; hanem vele van mindenütt, vele találkozik a rengetegekben, a hegyi csapásokon, ő zavarja meg legtöbbször magányos életében a természet csendjét. Innen van, hogy a kakuk szöben dalol neki, mint bármely madár a világon:

„Köté paju kukuluji, Põ krjanga goronuluj; Aaa kentã d'ã frumos; D'ã sã lasã kodru 'n soa Aaa kentã d'ã ku z'ã, Stã Muraru 'n lok, nu mare.“

A mai nyelv, mikor tréfásan el akarunk valakit távolítani magunktól, azt mondja: d u t e l a o j : eragy a juhokhoz; vagy mikor nagytani akar valamit: k e t á f r u n z á s i j a r b á (annyi) a mennyi a levél és a fi. Mikor az oláhban azt szándékozunk kifejezni; majd később, majd alább (példánl megemlékezés emről), ugy mondjuk; maj la v a l e : maj a v o l g y b e n .

*) (Hasd : Etym.) B. P. Hasden: Etymologicum Romanicae. Bucuresti, 1885. 1886. 1887. I.-V. fls.

idiotismusok rendkívül beosas tanuvalomások, mert ezek a nyelv pszichológiájába engednek tekinteni s egy rég lezajlott kornak beszéd emlékei.

A rumén nyelv keletkezésének korát Réthy a VI.-VII. századdal határozza meg, ezt bizonyítja maga az oláh nyelv, mely a fontebul elősorolt kort meghatározó hangtani jelenségeket, új keletű vagy új jelentésű szókak mind ismeri. Ezen az időn innen oláh nyelvről komolyan szó sem lehet.

Egy veszélyes titok.

(Angol regény két kötetben.)

— „Aradi Közlöny“ számára fordította: — (63. folyt.)

Dennis.

II. KÖTET.

TIZENKILENCZEDIK FEJEZET.

Két férfi egy asszony által legyőzve.

De mielőtt Burnley távozott volna, azt kiáltotta oda Monktonnak: Még a nap lelte előtt fog hallani egy aña szerencsétlenségéről. És a gazember sietett véghez vinni bosszúját, a mi még jó jövedelemmel is járt, és lelkiismerete nem nyugtalanította egy pillanatig sem.

— Megteszi! — kiáltott Monkton gyözedelmesen. Hope bevégzi életét.

Álg ejtette ki Monkton e szavakat és Hope Grace halvány arccal és tüzes szemekkel jött ki a házból és a két férfi előtt szaladt el. Nem volt a fején egyéb mint egy fehér keszkenő. Megjelenése és látására megijesztette a szövetségeseit! Bartley ugy állott ott, mintha kövé vált volna, de az elszánt Monkton visszatartotta az elszölet leányt. Grace nem ijedt meg tőle, hiszen nyit országuton voltak, hanem bosszúandótt vakmerőségén.

— Hogyan merészel engem érinteni, gazember! — kiáltott fel. Erresszen el azonnal. Oh én önt mindenütt meg fogom ismerni halothalvány arccal és gonosz szemekkel! Hagyjon el, vagy akasztófára juttatom!

— Hová mész? — kérde Bartley részketve.

— Atyához!

— Ó nem atyád, mind ez csak álomság és hazugság. Te ismét hozzám fogsz jönni.

— Soha! — kiáltott Mary, és hirtelen erőlködésel kiszabadítta magát Monkton karjaiból.

Ugyanazon perczben azonban megfogta Bartley, a ki az ijedségtől félrelelt... volt. Így Monkton ismét időt nyerve magához tért és újra megragadta a fiatal leány karját.

— Hiszen te még kiskorú vagy! — kiáltott fel Bartley; még apa hatalmam alatt állsz; akarom, hogy haza jöj velem!

— Nem, nem! — kiáltott Grace. Segítségt! segítség! gyilkosok! — segítség!

Annnyira kiáltott és oly erővel szegült ellen, hogy a két férfi alig volt képes, őt visszatartani!

Ezalatt az ördögi Monkton még bango-sabban kezdett kiáltani mint Grace: Segítségt! megrörl!... megrörl!... Segítsétek visszatartani egy örült asszonyt!

Grace megijedt, hallott már sokat beszélni az olyan esetről, midőn valakit örlének nyilvánítva, mindensamit ajasságot követték el, és hogy ilyenkor még a jó és beosztatlan emberek részvétét és segítségét is megbenitették, mikor közbe akartak jarni az ilyen törvényellenos cselekedeteknek. Grace azonban ezének teljes birtokában volt és e mellett nem hiányzott nála a női ügyesség sem. Így tehát hagyta, hogy a két férfi a ház ajtó előtt hurezolja el és hirtelen örmökültsába tört ki: Ah, itt van atyám! — ezzel kibontakozott az őt tartó karokból, a mi annál inkább sikerült, mivel Bartley és Monkton a fiatal leány szemé irányát követe, kevésbé tartotta és így Grace mind a két férfit melbe lökte, ugy hogy azok visszatartórtak, és befutott szobába. Azonnal be is zárta az ajtót, a Monkton, a ki először tért magához, háb-erőlködött azt kinyitni.

Az elcsátású gazember azonnal átlátta a helyzet veszélyét.

— A kiáltott ajtóhoz, vagy el vagyok vesztve! — kiáltott fel rekedten. Bartley vette as utasitást.

Grace-nak azonban volt egy fél pei előnye, gyorsan keresztül szaladt a ház De fájdalom a szerencsétlen ajtót nem lehet kinyitni. A gaz-asszony beszárt a kor távozott. Grace repült az első ajtó és óvatosan visszahuzta a zárt, de ezal-

mozott. Orvoshoz küldték, de ez már nem tudta a szerencsétlen megmenteni; néhány óra múlva vérmérgezésében meghalt.

— **Eltörte a pejtása ujját.** Faragó János vasúti főkezelőnk 11 éves fia v. Westgöy-utca 20. szám alatt lakó Fehér Ferenc 7 éves kis fiának jobb keze mutató ujját egy vastag bottal eltörte, úgy hogy azt csak a bőr tartja össze.

— **Elvezetett tárgya.** F. hó 8-án este a város-igát- és templom-utca közt egy ezüst láncz-kar-perec elvezetett. Kérteik a becsületés megállítást a templom-utca 14. számú házban a tulajdonosnak átadni, kitől illő jutalomban részeseit.

— **Egy magyar román és német nyelvet teljesen bíró nőten fiatal ember ajánlkozik jegyzői irodában irnokul vagy gyermekek melé nevelőül.** Szives ajánlatok Mikalakan a feltételek megjöölésével előgud: B. D. V.

HAZÁNK és a FŐVÁROS.

— **Kossuth Lajos mint színművész.** A „Magyar Szalon” július havi füzetében Vali Béla dr. közli Kossuth Lajos „András és Béla, vagy korona és kard” című nemzeti történelmi drámájának színlapját s ismereti a darabnak Pozsonyban 1833. április 15-én történt előadását. (A színlap szerint a darabot „Kossuth L. ur. Zemplényi Hazafi” írta.) A darab tárgya a következő: Vid. Endre főtanácsnoka érdekel veszélyeztetve látva a nyílt állam s hősies lelkiületét Béla herceg által, ki, mint a király öccse hercegi özimmel tiszamelleki fővezér volt, árnyant szö Béla ellen amaz úrugy alatt, hogy Béla lengyel származásu nejének rokonságát maga köré gyjtve, a korona kézhezkerítésére törekszik. Endre könnyen megfélemlíthető férfi lévén, elhárít Vid fondorlátait s fölébredt féltékenysége s bosszúvágya a véletleki ingerli. Vid tanácsára elrendeli Béla herceg családja és környezete fogságba vétését. Természetesen egyesek Béla hívet közli fejezővel ellenállanak, sőt azon hirre, hogy kövölt fővezérk elfogottat, a Tisza mellett lakozó magyarok körében élénk visszatetszést és ellenszenvet kelt a brutális módon végrehajtott királyi parancs. Ez ingerültséget támaszt véve, Béla herceg egyik lekövölt hívének talált lengyelországi levelek elferdíthető szövegének értelmezésével, Vid bírúra a királyt arra, hogy Béla herceget itélőszék elé állítsa. A király eljárást látva, s udvaroncok itélőbírák gimondják Béla fölött a halálos ítéletet. Ez igaztalan ítélet bírja csak rá Bétát arra, hogy kortőnéből szökési kísérletet tegyen, miután azonban ez nem sikerült, bírál előtt ismételve önértés hangon s lelkiismereti nyugodtsággal jelenti ki, hogy ő sohasem vágott a trónra, tehát oly bűnt nem követett el, mely mint pártítás halálbüntést vonhatna maga után. Mielőtt a halálos ítéletet végrehajtanák, Ernye, kir. tanácsos, a trón legnagyobb híve s a király bizalmi embere, megjelenik Endre előtt s utasít a igaztalan ítélet végrehajtása esetén kitorhelt polgárháboru vesztélyére, rábírja a királyt, hogy teheszen Béla előt koronát s kardot, hogy lelke sugallata szerint választhasson s itéljen önmaga felett s levén sorsa a halál, ha a koronát választja, de kapjon kegyelmet, ha a kard után nyul. A király eleinte vonakodott a választási kísérlet megengedni, könyelnek azonban segélyére jön a véletlen. A királyt ugyanis, ki Béla nejt és fiát Gézát oltalma alá vette, a halálítélet végrehajtásától tartva, Béla herceget saját termelmebe rejti el. A királyné Béla nejt és Geiza herceget a király elé vezetvén, a bánatos

kalapácsütéseket hallott és megkellott arról győződni, hogy az ajtó kívülről be volt szegeve. Grace szerencsétlenségét Monkon megpillantotta Hope szerzámait egy ablakon és azonnal hosszú szegyet fűött az ajtó alá, úgy hogy az nem mozdult többé. Haik léptékek közledeit Grace az ablakhoz, éppon megfogta az ablak párkányát, hogy felugorjék és onnan mint ügyes tornász megrész ugrással jusson az országútra, de itt is megelözte az éber földöz. Felismelte a kalapácsot, mintha szétzuoni szándékozná keszt, habár hihetölleg mézisz viszarertent volna ettöl. Grace csak nő volt és Monkon mozdulata visszarészottta az ablaktól. A gazember azonnal betette a kitölö spaletát és azt is beszegezte. Ezzel Grace el volt fölételestén szára: Monkon, ijedt kedélyre átosapott a legnagyobb vigságba, hiszen most idöt nyert.

— **Szép közbönet, mr. Hope,** hogy szerzámait rendelkezesre bocsátotta, — mondá kalapácsütéséit kísérve beasádjával — Így ni, kis madár itt biston vagy a kalitkában! (rat-rat-rat) Azt hitted igazán (rat-rat), hogy két férfít (rat-rat-rat) legyözhet egy aszony?!

Miután eképpen biztonságba helyezte foglyát, búzákén hátrálpétt és bámulta mövét. Ily módon észrevette Grace-t, a mint leereszkedett haloszóbjának ablakáról. A fiatal leány összekötök két piros függönyt megerősítette ennek egyik végét az ágyon vagy más tárgyón és ezen rögzítözött kötelel ereszkedett le éppon anyi keességel és bájjal, mintha egy márvány léposón szálina alá, Monkon hével keresztül ugrott a palánkon, ujjai hegyével már el is érte a legegő alakot. Grace azonban a falhoz támasztva sarkát elugrott föle legalább tíz láb távolra egy tulipán ágyba.

— **A kertből!** — kiáltott Monkon Bartlénnek, miközben ő maga egy pillanatot sem vesztve visszagrott a palánkon, hogy Bartley segítségével feltartas a szökékvényt. Grace azonban haladéktalanul az élö kerítés felé szaladt, nem állott meg asszony módra habozva — hanem egész ercejével átfurdozt rajta. Az úr a mit maga után hagyott, nagyon szök volt és ruhájából csak kevés rongy maradt az ágakon. Azután ászegve a rétet oly gyorsasággal sietett tovább, a mit sem Bartley, sem Monkon nem gyözött, — hiszen mindketten az élet nyarán már tul vol tak.

(Fo lya. köv.)

— **Biámerck feje kisebbedik.** Egy müncheni újságnak írják Berlinből: Csodálatos fiziológiai tüneményt észlelhettek a kancelláron mindazok, a kik látták őt a legutóbbi parlamenti üléseken. A kancellár ugyanis az utóbbi idöt alatt feltünően megéregedett s lesoványodott s kétségkívöl ez az oka, hogy a feje, mely kerületével is mindenkének imponált, aránytalanul kis es b n e k látszik most, mint azelőtt. Ily körölmények közt nem csoda, ha a kancellár mar nagyon vágyik a szabadság után, mely tekintettel most említett fogyatkozásaira, három hónapra fog terjedni.

— **Az új porosz hadügyminiszter.** Herrfurth Ernő Lajos, ki Frigyes oszász végös napjaiban, a nem régen visszalépett Puttkamer helyett idéig lenesen a porosz hadügyminiszterimot vezette — mint már jelezttük, — most Poroszország tényleges belügyminisztere. Herrfurth 1830. március 6-án született a merseburgi kerületben tekvő Oberthau községben. A jeget és államtuományi tanulmányokat 1848. és 1851 között végezte Jenában és Berlinben. Tanulmányainak befejezése után államhivatallba lépett és 1858-tól 1873-ig Arnbergben töltött be több állami tisztet. Ez időben nyerte a kormánytanácsos címet és méltóságot. Az idös Eulenburg minisztersége alatt 1873-ban meghívtták a belügyminiszteriumba, hol 1882-ben államtitkárrá lett. Herrfurth tagja az államtanácsnak és különösen a közigazgatásnak alapos ismerője. A részvényszereségek megadóztatására vonatkozó kérdésekkel több munkájában foglalkozott.

— **Gambetta emlékszója.** Párisból írják, hogy Gambettának, a „nemzeti védelem” szervezőjének emlékszóbrát ott e hó 14-én fogják feltelezni. A Boileau építés és Aubé szobrász tervei szerint készült emlék a Louvre kertjében áll. Maltie és a Turgot pavillonokkal egy vonalban, szemben a kis diadalkapuval. Az emlék nagysága több mint 24 méter és tetéjét egy bronz csoportozat díszíti, mely a „diadalmasközö demokracziát” ábrázolja. A demokracziát egy frigiai sapkás leány jelképezi, a kiszárnys oroszlanra sül; ehhez a leányzoborhoz Aube szobrász a saját leányát vette mintául. A szobor jobb kezében villamot, balkezeében meg egy táblát tart, melyre a következő szavak vannak bevéve: „Declaration de droits de l'homme et du citoyen.” A középső főcsoportozat, allegorikus alakokban a „nemzeti védelmet” ábrázolja, melyet Gambetta vezet. A nagy szónok maga, modern öltözetben van, idealizálva, és öszhangban az egész emlék szimbolikus jellegével. Gambetta mögött a honszeretet néhány typusa áll, így az öreg kiszolgált katona, a ki egy tört kard markolatát fogja stb. Ezenkívül a szobor minden oldalán hazafias tartalmu felirások vannak.

— **Hirlapiró-Ünnepély Kopenhágában.** Kopenhágából táviratozzák, hogy a dán hirlapírók ott idöz külföldi kollégáik tiszteletére ünnepélyt rendeztek a Skodabergen. Az ünnepély nagyon sikerült s körülbelül két százan vettek részt benne. Az öszgyűléket Hansen tanár, a hirlapíró egyletet élöké üdvözölte. Manicus dr. a Berlingske Tidende szerkesztője, lelkes beszédet mondott, melyben különösen a dán királynak a kopenhágai gazdasági kiállítás körül szerzett érdemeit emelte ki; emelndta, hogy a kiállításnak nagy nemzeti jelentősége van s hogy úgy lehet tekinteni, mint az északi országok találkozását a gazdasági téren. Végül megemlékezett az északi országok uralkodóiról s az idegen államfőket is éltezte, mint a kiknek szintén részök van a mű sikerében. Bille kamarás a sajtóra mondott toszót, mire Sonnenman a Frankf. Ztg. képviselője, Vaehow: a Temps képviselője s Carotti olasz biztos válaszoltak, megköszönve a figyelmet. A Nordf. Allg. Ztg. képviselője: Waldt Zedwitz örnagy, a külföldi sajtónak Frigyes oszász háiala alkalmával tanusított magatartására tett néhány elismerő észrevételét a mi általános tetézeté kelteti. A lekoma után a vendégek gőzöszön tértek vissza Kopenhágába s a kivilázott Tirólban megnézték a tiszteletökre rendezett tizjázékot.

— **Ezeküöz löhátón.** B-rlinből jelentik a következő iurese esetet. A mult hét pénteki napján, esti 7 óra tájban egy állami tisztviselő áldogált a berlini Bliohar-téren és néha-néha kiváncsi szemmel pislogatott egy haz kapujára. Sokáig várt, míg végre túrlémet megjutalmazta a leve várt siker. Aból a bizonyos házból ugyanis egy fiatal uracs löhátón jött az utcútra, hol az üde, friss estéi levegöz szíjva, kellemes séta lovaglásat tegyen a szabadban. De alig lépett ki a haz kapujából, két fürgé férfi megragadta a paripa kantárszarát, és megállásra kényyszerítette a lovat. E pillanatra a helyszínen termelt az említett tisztviselő, a ki nem volt más, mint egy törvényszéki végrehajtó és állásra hivatkozva, fölszóllította a meglepett lovat, hogy szálljon le a löról. Az uracs azonnal fölsimerre a helyzetnek épp oly kényes mint szigorú signaturáját, nagy gyorsan lengött lövörel és sietve beiramodott a házba. A végrehajtó erre löfoglalta a paripát és azonnal hivatalos özret alá vette.

— **Fokrölökra.** Husz évvel ezelött ünnepelt szinesznöz volt a német színpadokon. Szép is volt, tehetségös is volt. Férjhez ment egy gazdag butorkereskedőhöz és elvált a színpadtól. A kereskedöz megbukott s Berlinbe költözött asztalosnak. Itt nyomorba jutettak. Az egyetlen fia meghalt. Ekkor az egykor ünnepelt szinesznöz inni kezdett. I évvel ezelött delirium tremensbe esett. Később a kórházból, hol ápolták, felgyógyultan bocsátották el. Újra ivott. Mielött azonban bocsátották a kórházba került volna, egy napon az egykori Ophelia — felakasztotta magát. Meghidegült kezében egy — hirlapot tartott halála után is, e hirlap az ő husz évvel ezelött a kölni színházban aratot diadálról irt kritikát.

— **Rövid hírek.** A mult hét élejen Svédországban két város esett áldozatul tűzvésznek. Sundwall és Umea városok

— **Hol veredektek?** — T. Szerkesztöz ur! Mint a lapnak egyik régi előfizetője, tisztelettel felkérem, hogy becses lapja legutóbbi számában foglalt ama hirt, — mintha az a kérdéses katonaveredékek az „Arany Oroszlán” előtt történt volna, vagy hogy ott veredektek volna, mint úzletemre káros, téves közlést, — helyreigazítani kegyeskedjék, annal is inkább, mivel az illetök úzletemben nem is voltak söt a veredékes is a Simonyi-utca sarkán történt, az előbbi találkozásuk pedig a „Cserebogár” esádrában történt.

Tisztelettel: Arad, 1888, július 4. Tóth János.

Közigazdaság.

— **A magyar szesztermelök országos egysülete.** A magyar szesztermelök országos egysülete az új szeszadótörvény követeztében a hazai szesz gazdasági szeszgyárakban s kisebb ipari szeszgyárakban teljesea megváltoztatandó gyártási eljárásra való átmenetet megkönyítendöz, folyó hó 10-től 30-ig szaktanfolyamot rendez Budapesten, a mőgyes-tem technológiai szakosztályában. E tanfolyam célja az eddig gyakorlatban volt gyors erjesztési eljárás helyébe lépöz, gazdasági s műszaki szempontokból egyaránt ésszerűbb, hosszú tartamu tervezési eljárás elméleti és gyakorlati feladataival az érdekelteket megismertetni s e célból kiterjedj az gazdasági szeszgyárakban szükséges műszaki átálakításokra, valamint az új gyártási eljárás szesz mozzanataira, minden irányban új tájékoztatást lévön hivatta az érdekelteket nyujtani, — hogy az átmenet rázkódásök és anyagi károsodások elkerölésével, zavartalanul történhessek meg. — A tanfolyamon 8 tárgy fölötandó a következő szakfélékek által: Kosztány Tamás dr. gard. akadémiai tanár, Békésy Sándor egyetemi asszisztens, Lázár L. Pál, mőgyes-temi m. tanár, Salágyi Gyula, a Grünwald és társa cég vegyész. Schwarz J., az aradi Neumann-szeszgyár v. vezetője, Grosz L., a felsőmagyarországi szesztermelök egysületének szakféléke, Keczander Zsigmond, a temesvári részvény-szeszgyár vezetője és Bosányi Endre egyesületi titkár. A tanfolyamra való jelentkezők legkésőbb július hó 15-ig a szesztermelök orsz. egysülethe titkarságához Budapestre (Köztelek) küldendök be. A tandíj egyénekint 25 frban állapítottat meg.

— **Sorsolás.** A pestvárosi 8 és 5 millió kölöszon sorsolása hétfön ment végbe. A 3 millióból kihúzták a következő számokat. 100 frjával: 138 197 222 328 329 336 376 463 487 559 2180 2196. 500 frjával: 32 53, 1000 frjával: 112 246 302 377 491 645 728 744 830 900 921 1038 1064 1365 1397 1468 1523 1628 1565 1676 1695 1753 1822 1871 2007 2106 2117 2230 2233 2240 2273 2313 2363 2466 2560 2606 2619 2645 2778 2859. — Az 5 millióból kihúzták a következő számokat. 100 frjával: 419 424 443 453 474 478 519 540 558 574 574 678 829 847 860 1113 1121 1141 1155 1181 1331 1366 1556 1634 1655 1610 1786 1800 1875 1913 1989 2000 2012 2058 2129 2210 2281 2263 2344 2429 2463 2493 2574 2700 2721 2762 2842 3032 3332 3460 3468 3474 3541 3774 3836 3844 3921 4013 4199 4204 4238 4246 4293 4618 4666 4784 4728 4874. 500 frjával: 189 203 2703 380 447 544 612 653 805 901 1045 1052 1061 1094 1096 1250 1330 1406 1408 1568 1658 1681 1711 1725 1873 1882 1297 1926 1957 2269 2306 2344 2445 2648 2678 2778 2804 2809 2810 2836 2846. 1000 frjával: 23 92 178 250 611 900 888 890 901 921 979 980 994 1988 1041 1164 1167 1208 1415 1453 1457 1511 1611 1646 1714 1963 2004 2175 2218 2219 2223 2552 2655 2590 2640 2794 2834 2890 2895 8905 2912.

— **Gebonázlet.** (Budapest július 3.) B u z á t ma jól kínáltak, a malmok tartózkodök Lanyha irányzat mellett mintegy 8000 méterm. adatot el, 5 krral ösözöz árakon. E gy é b g a b n a n e k b e n gyér forgalom van, változatlan árak mellett. Eladatot: Buza: T i s z a v i d é k i: 100 mm. 82 k. 7 frt 35 kr., 200 métermáza 81 k. 7 frt 35 kr., 100 mm. 81 kr. 7 frt 30 és fél kr. 100 mm. 80 k. 7 frt 30 és fél kr., 100 mm. 79.8 k. 7 frt 15 kr., 300 mm. 79.8 k. 7 frt 30 kr., 100 mm. 79.5 k. 7 frt 15 kr., 200 mm. 77.8 k. 7 frt 100 mm. 78 k 7 frt 10 kr. P e s t m e g y e i 100 mm 79 k 7 frt 15 krajczár, 100 mm. 79.4 k. 7 frt 15 kr., 100 mm. 79 k. 7 frt — kr. 200 mm. 79.4 k 7 frt 45 kr. 100 mm. 79 kr., 7 frt 37 kr., 200 mm, 78 k. 7 frt 20 kr. 100 mm. 78 kr. 7 frt 27 kr. 100 mm. 76.3 k. 7 frt, 15 kr. T o l n a i 1200 mm. 80 k. 7 frt 15 krajczár. F e h é r m e g y e i 100 mm. 82 k. 7

*) E rovatban közérdeklöz dolgok minden díjazás nélkül jelennek meg. A felelösség a beküldözökön van.

ugyanis nint onnan jelentik, teljesen elpusztultak. A két város között fekvöz erdösökégek is porrá égetek s ugyanazon a napon még Lille-Edot városban is 60 ház égett le. — E g y b e l g r á d i távirat jelentése szerint kedden Krtsedinac, usicai skulptinaképviselet, államellece s özelmek gyanuja miatt elfogottak. — A n g l i a hadseregosa legújabb statisztikai adatok szerint öszvevéva 624 890 ember. A rendes hadsereg 211 207 ember

A közönség köréből.*

— **Hol veredektek?** — T. Szerkesztöz ur! Mint a lapnak egyik régi előfizetője, tisztelettel felkérem, hogy becses lapja legutóbbi számában foglalt ama hirt, — mintha az a kérdéses katonaveredékek az „Arany Oroszlán” előtt történt volna, vagy hogy ott veredektek volna, mint úzletemre káros, téves közlést, — helyreigazítani kegyeskedjék, annal is inkább, mivel az illetök úzletemben nem is voltak söt a veredékes is a Simonyi-utca sarkán történt, az előbbi találkozásuk pedig a „Cserebogár” esádrában történt.

Tisztelettel: Arad, 1888, július 4. Tóth János.

Közigazdaság.

— **A magyar szesztermelök országos egysülete.** A magyar szesztermelök országos egysülete az új szeszadótörvény követeztében a hazai szesz gazdasági szeszgyárakban s kisebb ipari szeszgyárakban teljesea megváltoztatandó gyártási eljárásra való átmenetet megkönyítendöz, folyó hó 10-től 30-ig szaktanfolyamot rendez Budapesten, a mőgyes-tem technológiai szakosztályában. E tanfolyam célja az eddig gyakorlatban volt gyors erjesztési eljárás helyébe lépöz, gazdasági s műszaki szempontokból egyaránt ésszerűbb, hosszú tartamu tervezési eljárás elméleti és gyakorlati feladataival az érdekelteket megismertetni s e célból kiterjedj az gazdasági szeszgyárakban szükséges műszaki átálakításokra, valamint az új gyártási eljárás szesz mozzanataira, minden irányban új tájékoztatást lévön hivatta az érdekelteket nyujtani, — hogy az átmenet rázkódásök és anyagi károsodások elkerölésével, zavartalanul történhessek meg. — A tanfolyamon 8 tárgy fölötandó a következő szakfélékek által: Kosztány Tamás dr. gard. akadémiai tanár, Békésy Sándor egyetemi asszisztens, Lázár L. Pál, mőgyes-temi m. tanár, Salágyi Gyula, a Grünwald és társa cég vegyész. Schwarz J., az aradi Neumann-szeszgyár v. vezetője, Grosz L., a felsőmagyarországi szesztermelök egysületének szakféléke, Keczander Zsigmond, a temesvári részvény-szeszgyár vezetője és Bosányi Endre egyesületi titkár. A tanfolyamra való jelentkezők legkésőbb július hó 15-ig a szesztermelök orsz. egysülethe titkarságához Budapestre (Köztelek) küldendök be. A tandíj egyénekint 25 frban állapítottat meg.

— **Sorsolás.** A pestvárosi 8 és 5 millió kölöszon sorsolása hétfön ment végbe. A 3 millióból kihúzták a következő számokat. 100 frjával: 138 197 222 328 329 336 376 463 487 559 2180 2196. 500 frjával: 32 53, 1000 frjával: 112 246 302 377 491 645 728 744 830 900 921 1038 1064 1365 1397 1468 1523 1628 1565 1676 1695 1753 1822 1871 2007 2106 2117 2230 2233 2240 2273 2313 2363 2466 2560 2606 2619 2645 2778 2859. — Az 5 millióból kihúzták a következő számokat. 100 frjával: 419 424 443 453 474 478 519 540 558 574 574 678 829 847 860 1113 1121 1141 1155 1181 1331 1366 1556 1634 1655 1610 1786 1800 1875 1913 1989 2000 2012 2058 2129 2210 2281 2263 2344 2429 2463 2493 2574 2700 2721 2762 2842 3032 3332 3460 3468 3474 3541 3774 3836 3844 3921 4013 4199 4204 4238 4246 4293 4618 4666 4784 4728 4874. 500 frjával: 189 203 2703 380 447 544 612 653 805 901 1045 1052 1061 1094 1096 1250 1330 1406 1408 1568 1658 1681 1711 1725 1873 1882 1297 1926 1957 2269 2306 2344 2445 2648 2678 2778 2804 2809 2810 2836 2846. 1000 frjával: 23 92 178 250 611 900 888 890 901 921 979 980 994 1988 1041 1164 1167 1208 1415 1453 1457 1511 1611 1646 1714 1963 2004 2175 2218 2219 2223 2552 2655 2590 2640 2794 2834 2890 2895 8905 2912.

— **Gebonázlet.** (Budapest július 3.) B u z á t ma jól kínáltak, a malmok tartózkodök Lanyha irányzat mellett mintegy 8000 méterm. adatot el, 5 krral ösözöz árakon. E gy é b g a b n a n e k b e n gyér forgalom van, változatlan árak mellett. Eladatot: Buza: T i s z a v i d é k i: 100 mm. 82 k. 7 frt 35 kr., 200 métermáza 81 k. 7 frt 35 kr., 100 mm. 81 kr. 7 frt 30 és fél kr. 100 mm. 80 k. 7 frt 30 és fél kr., 100 mm. 79.8 k. 7 frt 15 kr., 300 mm. 79.8 k. 7 frt 30 kr., 100 mm. 79.5 k. 7 frt 15 kr., 200 mm. 77.8 k. 7 frt 100 mm. 78 k 7 frt 10 kr. P e s t m e g y e i 100 mm 79 k 7 frt 15 krajczár, 100 mm. 79.4 k. 7 frt 15 kr., 100 mm. 79 k. 7 frt — kr. 200 mm. 79.4 k 7 frt 45 kr. 100 mm. 79 kr., 7 frt 37 kr., 200 mm, 78 k. 7 frt 20 kr. 100 mm. 78 kr. 7 frt 27 kr. 100 mm. 76.3 k. 7 frt, 15 kr. T o l n a i 1200 mm. 80 k. 7 frt 15 krajczár. F e h é r m e g y e i 100 mm. 82 k. 7

*) E rovatban közérdeklöz dolgok minden díjazás nélkül jelennek meg. A felelösség a beküldözökön van.

frt 25 kr., 100 mm. 79.8 k. 7 frt 25 kr. 200 mm. 80.5 k. 7 forint 20 kr. 100 mm. 78 k. 7 frt 15 kr.

B á n k t i 500 mm. 79.3 k. 7 frt 5 krajczár.

Árpa 100 mm 5 frt 25 kr., 100 mm 5 frt 10 kr.

— **Határidözlet.** A határidözletben az irányzat gyér forgalom mellett lanyha volt. Határidöz jegyzése déli 12 óraker: Buza május—júniusra 7.53—7.54 frton, buza öszre 7.15—7.16 frton, Tengeri július—augusztus 6.37—6.41 frton, tengeri május—június 5.34—5.32—5.32—5.34 frton, zab öszre 5.32—5.34 frton. Káposztarepce augusztus—szeptemberre 10—11 és fél forinton.

— **Kötetett:** Buza tavaszra 7.56—7.50 frton, buza öszre 7.17—7.10 frton, tengeri júli.—augusztusra 6.37—6.41—6.37 frton, tengeri 1889. május—júniusra 5.34—5.32—5.34 frton, zab öszre 5.34—5.30 frton, káposztarepce aug.—szept. 10 forinton.

— **Hivatalos jegyzések:** Szokványbuza május—júniusra — frton, öszre 7.50—7.52 frton, Tengeri május—júniusra 7.11—7.13 frton, július—augusztusra 6.37—6.39 frton, Zab tavaszra — frton, zab öszre 5.34—5.36 forinton. Káposztarepce augusztus—szeptemberre 10.—11 és fél forinton.

— **Szesz-üzlet.** — (Július 4.) (B.) Készárú nagyban 30.25, kicsinyben 30.75, hordó nélkül per 100 liter %/o. — **Budapesti gabonázlet.** — (Július 4.) Jó kínálat mellett a vételköv mérsekel volt, 12000 mm. jött forgalomba és 5 krral ösözöz árón adatott el. 1000 mmázsa felmondatot. Buza öszre 7.11—7.13, zab öszre 5.25—5.26, buza tavaszra 7.49—7.51, káposztarepce 10.25—10.35, kukorica július—augusztusra 6.30—6.32, kukorica 1889. évre 5.33—5.34.

— **Sertés-kereskedelmi esarnok** — Budapest-Kőbányán. — Kölbánya, jun 26. Az üzlet esendes. Magyar aranyárak 4. sz. . . . . 102.60 magyar papírárak 5. sz. . . . . 9.48 magyar vasúti kölöszon . . . . . 161.50 magyar keleti vasúti államkötvény 1 kib. . . . . 97. — magyar keleti vasúti államkötvény 2 kib. . . . . 125.50 magyar keleti vasúti államkötvény 3 kib. . . . . 115 — magyar földterhermentési kötvény . . . . . 108. — Erdélyi földterhermentési kötvény . . . . . 104.80 magyar földterhermentési köv. sárak . . . . . 104.60 Temes-bányai földterhermentési kötvény . . . . . 104.25 Magyar eszlődésmavaltsági kötvény . . . . . 100.50 Magyar nyeresemény-sorozat-kölböz . . . . . 128.50 Tiszasábalányozási és szegedi sorozaj . . . . . 124.50 Osztrák járadék papírban . . . . . 81.73 Osztrák járadék esátaban . . . . . 82.75 Osztrák járadék aranyban . . . . . 112.50 1860-iki osztrák államosrzejeg . . . . . 138.50 Osztrák-magyar bankrészvény . . . . . 87.5. — Magyar hitelbankrészvény . . . . . 802.50 Osztrák hitelintézet részvény . . . . . 310 — Cs. és kir. arany . . . . . 5.86 20 frankos arany (Napoleon'd'or) . . . . . 9.90 Német birodalmi márka . . . . . 6.25 London . . . . . 126.10 20 markos arany 1.26

Hivatalos Árlolyam.

a budapesti áru- és érték löszadón 1888. évi július hó 4-én.

Magyar aranyárak 4. sz.	102.60
magyar papírárak 5. sz.	9.48
magyar vasúti kölöszon	161.50
magyar keleti vasúti államkötvény 1 kib.	97. —
magyar keleti vasúti államkötvény 2 kib.	125.50
magyar keleti vasúti államkötvény 3 kib.	115 —
magyar földterhermentési kötvény	108. —
Erdélyi földterhermentési kötvény	104.80
magyar földterhermentési köv. sárak	104.60
Temes-bányai földterhermentési kötvény	104.25
Magyar eszlödésmavaltsági kötvény	100.50
Magyar nyeresemény-sorozat-kölböz	128.50
Tiszasábalányozási és szegedi sorozaj	124.50
Osztrák járadék papírban	81.73
Osztrák járadék esátaban	82.75
Osztrák	

Table with columns for 'Pénz' and 'Áru' listing various commodities and their prices.

Table with columns for 'Pénz' and 'Áru' listing various commodities and their prices.

Table with columns for 'Pénz' and 'Áru' listing various commodities and their prices.

Table with columns for 'Pénz' and 'Áru' listing various commodities and their prices.

1478787. 355 1-1

Arverési hirdetményi kivonat.

Aradi kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közl...

Aradi kir. tszék mint tlkvi hatóság.

Prágai tűzmentes fedéllemez

a legjobb minőségben, legolcsóbb gyári áron kapható

Reich B. Károlynál Aradon, Szabadságtér 1 szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

Aradi kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közl...

Aradi kir. tszék mint tlkvi hatóság.

Hirdetmény.

Szerb fővis név alatt ismert Xantium Spinosum...

ROZSNYAY MATYAS gyógyszerértára

szívesen kínálkozik, minden külföldi vagy bel...

Minera cseppek, dr. Mayer javított receptje szerint legmegbiza...

Dorsch halmáj-olaj, A kereskedésben előforduló minden halmáj-olajok...

Circassian, Biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestő szer...

Dr. Bernatzik fogcsepjel, Bármely fogfájást azonnal megszüntet. Egy üveg 35 kr.

Serall-arzenkezes, Az arcon mutatkozó szepők, pattanások és májfoltok elűzése...

Valódi tokaji bor, Kétféle minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pinceszőléséből...

Árslis hőlgyopor, Igen használható az arcbőr finomítására. Egy skatulya 50 kr.

Ercztisztító por, melynek segítségével arany, ezüst, réz, pakfong és acél tárgyakat...

Dr. Kepes fagybalzsama, A megfagyott kezet vagy lábat 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy üveg ára 35 kr.

Lang rheuma ellenes szere, Mindenféle m. gzhülésből eredt rheumás és csúzos fájalmak ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni szere, mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 krajczár.

Mindenzen gyógyszerék - a pakolási sekély költségek hozzáadásával - bárhova posta útján is elküldhetnek.

Ugyancsak alólirt gyógyszerértára minden nem vagyvizsgálatra megbízások elfogadtnak és lelkiismeretesen teljes...

Rozsnyay Mátyás gyógyszerész.

Arad, szabadságtér 1. szám, a „szentha.omsághoz“

mutatózó sarju hajtásokat is kivágassák és megsemmisítsék...

Aradon, 1888. június hó 18-án.

Urbányi, főkapitány.

667.888. 356 1-1

Arverés hirdetményi kivonat.

Aradi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közl...

Aradi kir. tszék mint tlkvi hatóság.

18990.1887.

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszteriumnak 51201.1887. II. sz. a. kelt következő körrendelete...

A vasutak mentén már több ízben fordultak elő esetek, hogy gyermekek a sínre köveket raktak vonó...

Miután a kiskorúak által elkövetett ilyenmü gya kori és veszélyes cselekmények (például vonatoknak kövekkel való megdönbölése stb.) lehetőleg megelőzendők...

Azon szülők, rokonok, gyámok vagy felügyelők, kik gondjára bízott 12 évesnél fiatalabb gyermekük a vasuti sínre követ raknak, a vasuti ájtárók korlátait fe...

Figyelemre méltó, hogy az életkor 12 évét még be nem töltött gyermekeiket, gyámoltjaikat, gondnokoltjaikat vagy felügyeljeiket a vasuti szerencsétlenségek okozhatásától a fentebbi büntetés terhe alatt a legszigorúbb házi fegyelem gyakorlásával tartassák vissza.

Arad, 1888. június hó 23-án. A városi tanács.

481.888. gazd. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére a következő telen át szükséges 480 köbméter tölgy- és 480 köbméter cserfa szállítása iránt folyó...

Bánompénztár letendő 240 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokba.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1888. évi június hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta: Varjassy Lajos, 2210.1888. sz. 347 3-3

Telekfeltöltési árlejtési hirdetmény.

A battonyai m. kir. dohánybevaltó hivatal telepe a nagytekintetű magy. kir. dohányjő edék központi igazgatóság folyó évi június hó 26-án kelt 8377/IV. számú rendelete folytán 1888. évi szeptember hó végéig telöltendő.

A telepen való gödörásásra és a telep feltöltésére költségvetésileg 1096 frt 88 krajczár lett megállapítva.

Fzen munkálat biztosítása céljából az alólírott felügyelőségél folyó évi július hó 9-én versenytárgyalás fog tartatni, melyhez az 50 krajczáros költségű és az 5%-nyi óvadékkal ellátott, szabályszerűen kiállított írásbeli zárt ajánlatok az említett nap délelőtti 10 óráig alólírott felügyelőségél elfogadtnak.

Az ajánlati és egyéb feltételek valamint a terv, költségvetés és előmértet a megállapított kikiáltási órákban ugyancsak az alólírott felügyelőségél betekinthezők.

Aradon, 1888. június hó 28-án.

M. kir. dohánybevaltó felügyelőség. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

482.888. gazd. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a színházi épületi bérház bolthelyiségre szükséges hullámos vaspléből készített 29 drb ajtó szállítása és elhelyezése iránt folyó évi július hó 10-án d. e. 10 órákor árlejtést tart.

Bánompénztár letendő 120 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokba.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1888. évi július hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta: Varjassy Lajos, aljegyző.